

**AVRUPA SOSYAL ŞARTI
DEĐIŐIKLİK PROTOKOLÜ**

Torino, 21.X.1991

18 Ekim 1961 tarihinde, Torino’da imzaya açılan Avrupa Sosyal Şartı’na (bundan sonra “Şart” olarak anılmıştır) ek bu Protokolü imzalayan, Avrupa Konseyi üyesi Devletler,

Şart’ın etkililiğini ve özellikle denetim mekanizmalarının işleyişini iyileştirmeye ilişkin önlemler almaya kararlı olarak;

Bundan böyle, Şart’ın kimi hükümlerini değiştirmenin uygun olacağını gözönüne alarak,

Aşağıdaki konularda anlaşmışlardır:

Madde 1

Şart’ın 23. maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

“Madde 23 – Rapor ve değerlendirme örneklerinin gönderilmesi

1. Sözleşmeci Tarafların herbiri, 21 ve 22. maddeler uyarınca Genel Sekreter’e bir belge sunduklarında, bu raporun bir örneğini, 27. maddenin 2. fıkrasına uygun olarak Hükümet Komitesi toplantılarında temsil edilmek üzere davet edilen uluslararası işveren örgütlerine ve sendikalara üye olan, kendi ulusal örgütlerine gönderecektir. Bu örgütler, Sözleşmeci Tarafların raporları konusundaki her türlü değerlendirmelerini Genel Sekreter’e ileteceklerdir. Genel Sekreter, bu değerlendirmelerin bir örneğini, buna yanıt vermek isteyebilecek olan ilgili Sözleşmeci Taraflara gönderecektir.

2. Genel Sekreter, Sözleşmeci Tarafların raporlarının bir örneğini Avrupa Konseyi nezdinde Danışmanlık Statüsüne sahip ve özellikle bu Şart’ın düzenlediği konular özel ilgi alanında olan sivil toplum örgütlerine gönderecektir.

3. 21 ve 22. maddeler ile bu maddede belirtilen rapor ve değerlendirmeler, talep üzerine kamuya duyurulur.”

Madde 2

Şart’ın 24. maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

“Madde 24 – Raporların incelenmesi

1. 21 ve 22. maddelere uyarınca Genel Sekreter’e gönderilen raporlar, 25. madde uyarınca kurulmuş olan Bağımsız Uzmanlar Komitesi tarafından incelenecektir. Ayrıca, 23. maddenin 1. paragrafı uyarınca Genel Sekreter’e iletilmiş olan tüm değerlendirmeler de Komite’ye sunulacaktır. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, yaptığı inceleme sonunda vardığı sonuçları içeren bir rapor hazırlayacaktır.

2. Bağımsız Uzmanlar Komitesi 21. Maddede sözü edilen raporlara dayanarak, ulusal hukuk ve uygulamaların, ilgili Sözleşmeci Tarafların Şart’tan kaynaklanan yükümlülüklerine uygunluğunu hukuksal açıdan değerlendirecektir.

3. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, ek bilgi ve açıklama istemek için doğrudan doğruya Sözleşmeci Taraflara başvurabilecektir. Bu bağlamda, Bağımsız Uzmanlar Komitesi gerektiğinde, kendi girişimi ile ya da ilgili Sözleşmeci Tarafın isteği üzerine, onun temsilcileri ile toplantı yapabilir. 23. maddenin 1. fıkrasında adı geçen örgütler bu konuda bilgilendirilecek-tir.

4. Bağımsız Uzmanlar Komitesi'nin vardığı sonuçlar, kamuya duyurulacak ve Genel Sekreter tarafından Hükümet Komitesi, Parlamenterler Meclisi ve 23. Maddenin 1. fıkrasında ve 27. Maddenin 2. fıkrasında adı geçen örgütlere iletilecektir.”

Madde 3

Şart'ın 25. maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

“Madde 25 - Bağımsız Uzmanlar Komitesi

1. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, Sözleşmeci Taraflarca önerilen, yüksek karakterli ve ulusal ve uluslararası toplumsal sorunlardaki yeterliliği ile tanınmış uzmanların oluşturduğu listeden, Parlamenterler Meclisi tarafından oyçokluğu seçilen, en az dokuz kişiden oluşur. Üyelerin kesin sayısı Bakanlar Komitesi tarafından saptanacaktır.

2. Komite üyeleri altı yıllık bir dönem için seçileceklerdir. Üyelerin, bir kereye mahsus olmak üzere, yeniden seçilmeleri mümkündür.

3. Görev süresi bitmemiş bir üyenin yerine seçilmiş olan bir Bağımsız Uzmanlar Komitesi üyesi, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlayacaktır.

4. Komite üyeleri, Komitede kendi kişisel sıfatları ile yer alırlar. Görevleri süresince, bu göreve içkin olan bağımsızlık, tarafsızlık ve hazır bulunma gerekleri ile bağdaşmayan başka görevler üstlenemeyeceklerdir.”

Madde 4

Şart'ın 27. maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

“Madde 27 – Hükümet Komitesi

1. Sözleşmeci Tarafların raporları, 23. Maddenin 1 ve 24. Maddenin 3. fıkraları uyarınca iletilmiş olan değerlendirme ve bilgiler ve Bağımsız Uzmanlar Komitesi'nin raporları Hükümet Komitesi'ne sunulacaktır.

2. Bu komite, her Sözleşmeci Tarafın bir temsilcisinden oluşacaktır. Komite toplantılarına, danışman sıfatı ile en çok iki uluslararası işveren ve en çok iki uluslararası sendika örgütüne gözlemciler gönderme çağrısı yapabilecektir. Komite bunun yanında, Şart'ta düzenlenen konular özel ilgi alanında olan ve Avrupa Konseyi nezdinde danışmanlık statüsünde olan uluslararası sivil toplum örgütlerinin temsilcilerine danışabilecektir.

3. Hükümet Komitesi, Bakanlar Komitesi'nin kararlarını hazırlayacaktır. Hükümet Komitesi, özellikle, Bağımsız Uzmanlar Komitesi'nin ve Sözleşmeciler Tarafının raporları ışığında, kendi görüşüne göre, gerekçe göstererek, Şart'ın 28. Maddesi uyarınca Sözleşmeciler Tarafına yapılacak tavsiyelerin konusunu oluşturabilecek durumları sosyal, ekonomik ve diğer politika değerlendirmelerine dayanarak seçecektir. Komite, kamuya açıklanacak bir raporu Bakanlar Komitesi'ne sunacaktır.

4. Hükümet Komitesi, genel olarak Şart'ın uygulanmasına ilişkin gözlemlerinden hareketle, Bakanlar Komitesi'ne, sosyal sorunlar ve Şart'ın güncelleştirilmesi gerekebilecek hükümleri konularında yürütülecek olan çalışmalarını hedefleyen öneriler sunabilir.”

Madde 5

Şart'ın 28. maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

“Madde 28 - Bakanlar Komitesi

1. Bakanlar Komitesi, Hükümet Komitesi'nin raporuna dayanarak, sadece oy hakkına sahip olan Sözleşmeciler Tarafının kullandıkları oyların üçte iki çoğunluğuyla, denetim sürecinin tümüne ilişkin olan ve ilgili Sözleşmeciler Tarafına yönelik tavsiyeleri içeren bir karar alacaktır.

2. Bakanlar Komitesi, Hükümet Komitesi'nin 27. maddenin 4. fıkrası uyarınca yaptığı önerileri de dikkate alarak, uygun bulduğu kararları alacaktır.”

Madde 6

Şart'ın 29. maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir:

“Madde 29 - Parlamenterler Meclisi

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Bakanlar Komitesi'nin kararları gibi Bağımsız Uzmanlar Komitesi ve Hükümet Komitesi'nin raporlarını da, dönemsel genel tartışmaların yapılabilmesini sağlamak amacıyla, Parlamenterler Meclisi'ne gönderir.”

Madde 7

1. Bu protokol, bağlı olma iradelerini,

a) onaylama, kabul ya da uygun bulma kaydı olmaksızın imza; ya da

b) onaylama, kabul ya da uygun bulma kaydı ile atılan imzanın, onaylama, kabul ya da uygun bulma ile tamamlanması,

yollarından biri ile açıklayarak Şart'ı imzalayan Avrupa Konseyi üyesi devletlerin imzalarına açıktır.

2. Onay, kabul ya da uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilecektir.

Madde 8

Bu protokol, Şart'ın tüm taraflarının 7. madde kurallarına uygun olarak protokol ile bağı olma iradelerini açıkladıkları tarihi izleyen otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

Madde 9

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri:

- a) her imzayı;
- b) her onay, kabul ya da uygun bulma belgesinin verilmesini;
- c) 8. maddeye uygun olarak, bu Protokol'un yürürlüğe giriş tarihini;
- d) bu Protokol'e ilişkin başka her işlem, bildirim ya da iletiyi;

Konsey üyesi Devletlere bildirecektir.

Usulüne uygun olarak yetki verilmiş olan aşağıda imzası bulunanlar huzurunda bu Protokol imzalanmıştır.

1991 Ekim'inin 21. günü, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak ve tek örnek olarak Avrupa Konseyi arşivine konmak üzere İngilizce ve Fransızca olarak Torino'da yapılmıştır. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin herbirine bunun aslına uygun onaylanmış bir örneğini gönderecektir.